

De Poemp

DF

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT HEEMKRING
DAVIDSFONDS NIJLEN - NR. 17 - JANUARI 1988

De Bevelse pastorie, zoals onze nieuwe medewerker Paul Geefs ze met liefde zorgvuldig pentekende.

Paul Geefs werd in 1934 te Wilrijk geboren en belandde via Kessel te Bevel, waar hij zijn atelier heeft in de Schoolstraat nummer 9. Paul is een self-made man, die altijd graag getekend heeft. Het rusteloze leven gunde hem daartoe niet zoveel tijd, tot een hartkwaal hem zo 'n zes jaar geleden tot kalmer activiteiten verplichtte. Sindsdien maakte deze kun-

stenaar ruim 150 pen-, potlood- en krijttekeningen. Hij vindt zijn inspiratie in onvermoed-mooie landschappen en dorpsgezichten, die hij tijdens zijn dagelijkse wandeltochten ook in onze gemeente nog ontdekt. Uit zijn werk spreekt dan ook liefde voor landelijke schoonheid en rust. dat De Poemp Paul ontdekte is dus echt geen toeval!

(Lees in dit nummer verder de geschiedenis der Bevelse pastorieën).

Van de Redactie

Dag, lieve Lezeres en beste Lezer!

Dit is - eindelijk! - uw Poemp. Wij hopen dat U even blij bent als wij met dit nummer 17. En het ligt andermaal in onze bedoeling om met de volgende uitgave véél vlugger bij U aan huis te komen. →

Van de Redactie

U kunt ons trouwens helpen. Een voorbeeld. Onze ploeg bereidt een reeks voor over " 't steentje" ofte de diamantnijverheid in ons dorp. Wie ons over dit onderwerp oude foto 's en publikaties ter inzage kan bezorgen wordt nu al hartelijk bedankt.

We brengen dit nummer met een knipoogje naar het toenemende aantal Bevelse lezers. Bevel zal nog lang een dorp op mensenmaat blijven. Reden waarom wij er een stukje van ons hart aan verpand hebben. Tenslotte is de Bevelse-, zoals de Nijlensesteenweg maar een boogscheut lang. Waarom zou dan De Poemp niet kunnen putten uit ons gemeenschappelijke verleden?! Veel leesgenot, lieve Mensen!

Namens de Redactieploeg:
*Walter Caethoven.

Het Lek van de Poemp

Missen is menselijk, een waarheid die ook door de redactie van De Poemp soms ervaren wordt. Met onze verontschuldigen verhelpen we hierna enkele "lekken" uit onze vorige nummers.

POEMP NR. 15

Op de foto van de Nijlense Stationswacht (p. 6) zien we niet alleen Flor Verrelst, maar ook Alfons Verrelst.

POEMP NR. 16

Het onvolledige bestuur van de Meisjesturnkring "Lenig en Vlug". In het lijstje startende bestuursleden van 1966 ontbrak door een zetfout Mevrouw Hermine Van Dessel - Matheus. Zij deed verschillende jaren nauwgezet het sekretariaatswerk. Bezorgd en actief bleef zij in de kring tot aan haar al te vroeg overlijden in 1973. Hierna nogmaals het bestuur uit 1966: Irma Kets (voorzitter), Michiels-Horemans (erevoorzitter), Hermine Van Dessel-Matheus, Margareta Hitsler, en verder juffrouwen Monique Heylen, Hilda Van Tendeloo en José Kegelaers.

F.C. Nijlen. Lees bij de foto op bladzijde 9: Louis Eyskens in plaats van Louis Liekens; Henri Engels i.p.v. Harry Engels. Bovendien zien we op de foto van bladzijde 8, zittend uiterst rechts, Ronne Torfs (alias Ronne van de Sjas).

Gelukkig 1988!

Lieve Lezeres en beste Lezer,
Deze nieuwjaarswensen komen wel wat laat, maar zijn daarom niet minder gemeend. We wensen dat 1988 U allen vreugde en geluk zal brengen in uw gezin, familie en dorp. We danken U voor het goed hart dat U onze Poemp, ondanks al haar onvolmaakt-heden, toedraagt. En we willen graag, met U en de Uwen, verder bouwen aan een wereld van vrede en warme geborgenheid voor elk menskind. Ons motto: verbeter de wereld, begin in uw dorp!

Uw Poemp.

Ons dorp in de vorige eeuw:

De Rode Haan kraait!

We schrijven tien december 1852, rond 9 uur 's avonds. De 72-jarige kleine boer Gommarus Laenens en zijn even oude vrouw zijn nog in de schuur, bij het gele licht van een stallantaarn, met enkele kleine werkjes bezig. Binnen in het lage lemen huisje brandt de open haard. Naast de haard enkele mutsaards om het vuur te onderhouden. Ongelukkig genoeg schieten door wegspringende vonken de mutsaards in brand; die tasten op hun beurt de lage, dunne zoldering aan. Na wat vonken en smeulen ineens een vlam, het strooien dak brandt als een fakkel. Hulpgeroep en panier. Men kan het lage huisje zelfs niet meer binnen om wat huisraad te redden. Hoog opblaaiende vlammen in de donkere lucht, as en vonken schieten knetterend omhoog en dwarrelen dan als stof en roet omlaag op de machteloze mensen. Men heeft alle moeite van de wereld om de schuur nog te redden. Enkele geiten en één magere koe staan zielig op het erf in de nachtelijke koude. De ongelukkige Gommarus Laenens en zijn vrouw vinden voorlopig onderdak bij hen zoon.

VERSLAG GEMEENTERAAD 1852

Onder het hoofdstuk «Brandrampen, Kollekten» vinden we het volgende verslag van de gemeenteraad op 18.12.1852:

Het College van Burgemeester en Schepen der Gemeente Nijlen. Overwegende dat door den brand voorgevallen binnen deze Gemeente in den avond van den 10den der loopende maend, den genaemden Gommarus Laenens het ongeluk heeft gehad van zijne meubels, huisraad, kleeders, lijnwaed en schier alles dat hij bezat door de vlammen te zien verslinden, dusdanig dat dezen twee en zeventig jarigen grijsaerd met zijn even oude vrouw zonder eenige middelen van bestaen in de uiterste armoede komt gedompelt te worden. Overwegende dat hij tot hier toe geen andere schuilplaats heeft kunnen bekomen dan bij zijnen gehuwden zoon dien door zijn overmogenden staet niet kan bijdragen om hem in dezen beweanelijken toestand te ondersteunen. Overwegende dat de inzameling welke hij binnen deze gemeente heeft gedaen ontoerijkende is en dat de Kollekten in de Provincie eenigzints den ellendigen staet waerin hij zich met zijn vrouw bevind zou kunnen verligten, om alzo het nakende strenge winter saisoen te kunnen doorgeraken zonder hulp van het bureel van weldadigheid. Gezien het koninklijk besluit van Koning Willem I van 22 September 1823. Het College smeekt eerbiediglijk de bestendige deputatie van den Provincie Raed van aen den gezegden ongelukkigen Gommarus Laenens de noodige magtiging te willen verleen teneinde eene kollekte ter wooning te mogen doen gedurende den tijd van twee maenden, binnen de provincie Antwerpen.

Gedaen te Nijlen in zitting data als boven.

Goedkeuring van het tegenwoordig Procesverbael in zitting van 29 December 1800 twee en vijftig.

Besluit: deze twee mensen waren veroordeeld tot de bedelstaf. In het beste geval werden ze nog ergens bij een boer opgenomen, zolang ze konden werken natuurlijk.

Boerenechtspaar bij het haardvuur.

EENE BRANDSPUIT MET TOEBERHOORTENS

Hoe was het echter gesteld met de brandbestrijding in onze gemeente in die jaren? Ik geloof dat alleen hulp werd geboden door de geburen, op een primitieve manier: emmers en kuipjes doorgeven, eerst vanaf een bornput, dan van een beekje of vijver. Wel lees ik een verslag van 24 oktober 1853:

Het Gemeente Bestuur van Nijlen. Gezien den omzendbrief van den Heer Gouverneur der Provincie d.d. 13 October l.l. no 9.500 betreffende het aanschaffen eener brandspuit met de daetoe vereischte toebehoortens. Gezien den begrootings staet over het dienstjaar 1854 waarbij er alreeds een krediet is beschikbaer voorgesteld. Overwegende dat de aenbevolen blusmiddelen in deze Gemeente van de grootste en dringende noodzakelijkheid zijn:

Besluit, dat zoo haest het noodige krediet in den begrootingsstaet van 1854 daertoe zal verworven zijn, het onmiddellijk zal overgaen tot het aenkopen eener brandspuit met de vereischte toebehoortens.

Beraemt in zitting data als boven.

Goedgekeurd het tegenwoordig procesverbael in zitting van 25 November 1853.

De Schepen,

J.G. De Doncker.

De Burgemeester,

L. Beirens.

POST SCRIPRUM

Opvallend in het gemeenteraadsverslag over de brand is wel dat zelfs tot in het jaar 1852 naar een koninklijk besluit van koning Willem I van Nederland wordt verwezen, maar ja... we hebben zelfs nu nog enkele Napoleontische wetten!

**Jos Bastiaens.*

1934: Met de viertandem naar Lourdes!

In de eerste „poempen” beloofden wij U in de bijdrage „Mensen van bij ons” artikels te brengen over het leven en het werk van verdienstelijke gewone en ongewone Nijlenaars. Toch zou ik volgende belevenissen eerder in de galerij „Ongewone prestaties door gewone Nijlenaars” plaatsen.

In 1934, vierenveertig jaar nadat kolenhandelaar Frans Hens (zie Poemp nr. 6) de eerste lokale rondjes fietste, leverden vier jeugdige kerels (3 Nijlenaars en 1 Kesselaar) de ongelooflijke prestatie met een viertandem, die toen al bij de antieke fietsen gerekend werd, de trip Nijlen - Lourdes - Nijlen te maken.

Voorbeelden strekken

Aanleiding tot het grote avontuur was het bijwonen van het Antwerpse wielercriterium. Daar zagen drie van de vier jonggezellen niet alleen hoe Karel Kaers gehuldigd werd, omdat hij dat jaar wereldkampioen geworden was, maar ook waren ze getuige van een parade van oude en nieuwe fietsen. Daaronder was een viertandem. Wekte hij in hen de zucht naar avontuur, de hoop eens iets ongewoons te beleven en te presteren? Wij weten het niet. In elk geval zochten ze de eigenaar van het vehikel op (Charel Tubax, een fietsenverzamelaar uit Deurne). Deze was niet zo maar bereid om zijn pronkstuk uit te lenen. Onze avonturiers moesten al hun overredingskracht gebruiken, nog eens extra naar Deurne reizen en plechtig beloven voor een nieuwe fiets te zorgen indien ze brokken maakten. Toen kregen zij de 50 kg wegende machine mee. Daarmee kon op een vlakke weg gemakkelijk 65 km per uur gehaald worden.

Vooraan zat Alfons Roevens (Fonne van 't Boerke). Hij was toen 25 jaar oud en kon redelijk overweg met de franse taal, doordat hij seizoenarbeider geweest was. Hij moest het ding in de goede richting sturen en was ook verantwoordelijk voor het onderhouden van de machine. Achter hem zat Kamiel Desmet (Mil van Lewiskes), 24 jaar. Als derde kwam Emiel Raets (Milleke van de Noster), met zijn 19 jaar de benjamin van de groep. Zijn kameraden noemden hem steeds zo. Laatste man, man van de rem was Karel Anthoni (Charel Tuis). Hij was 22 jaar oud. (Van deze vier zijn Alfons Roevens en Karel Anthoni intussen overleden).

Veel voorbereiding is er niet aan te pas gekomen. Om over de nodige financiële middelen te beschikken liet ons viertal zich met de viertandem fotograferen voor het beeld van Brabo op

de Antwerpse Grote Markt. Wie hen steunde, kreeg die foto op postkaart als bedanking.

Het viertal trots voor het beeld van Brabo in Antwerpen. We herkenne van links naar rechts: Karel Anthoni, Emiel Raets, Kamiel De Smet en Alfons Roevens (aan het stuur).

En weg zijn ze

Op 5 augustus vertrokken ze vanop het Nijlense kerkplein. De belangstelling was enorm en de Harmonie blies hen een stuk in de goede richting. De eerste drie fietsers droegen de belgische driekleur en de vierde de leeuwenvlag op de truitjes. Een reisplan hadden ze niet gemaakt. Langs welke steden ze trokken is rap gezegd, maar wat er op die tocht allemaal gebeurde, is niet in een paar bladzijden neer te schrijven. De heenreis duurde negen dagen en ging over Brussel, Valenciennes, Campiègne, St.-Denis, Vierzon, Châteauroux, Périgneux en Tarbes. Overnachten deden de dapperen in open lucht in de buurt van voornoemde steden. Overal hadden ze veel bekijks. De mensen zouden zich doodgelopen hebben om toch nog een glimp op te vangen van de vier mannen op hun vreemde machine.

De eerste dag al hadden ze nochtans met serieuze tegenslag af te rekenen. Bij het binnenkomen van Brussel, op een steile bergaf, lieten de remmen het afweten. (De remblokken smolten weg als sneeuw voor de zon). Een foorkramer moest met lede ogen aanzien hoe zijn kraam op een hoopje gereden werd, voordat de zware machine tot stilstand kwam. Dat voorval bracht Alfons Roevens ertoe een unieke houten rem te ontwerpen. Deze drukte op de achterband en werd bediend door Karel Anthoni. Het systeem werkte formidabel, maar was heel sletig voor de band, wat hen verplichtte niet minder dan dertien maal een nieuwe te leggen.

La douce France of toch niet ...

De 20 km lange doortocht van Parijs begonnen ze om 6 uur 's morgens omwille van het toen al drukke verkeer. In Châteauroux reden ze in dikke mist zo danig verkeerd dat ze bij het opklaren vaststelden dat ze weer op weg waren naar Parijs. Toppunt van miserie was dat ze die dag nergens een bakker zagen. Moe en uitgehongerd kwamen ze tenslotte bij een Franse boer die in de oorlog van 1914-1918 vier jaar aan de IJzer gevochten had en daar met een Vlaming eeuwige vriendschap gesloten had. Toen hij hoorde dat zij ook Vlamingen waren, gaf hij zijn laatste half brood aan hen. In Périgneux sliepen ze op pakken stro in 't veld. Ze sliepen als rozen, maar het ontwaken viel erg tegen: machteloos moesten zij toezien hoe drie grote honden heel hun voorraad brood opaten. Daar hebben zij voor de eerste en enige keer aardappelen gegeten: ze hadden ze zelf uitgedaan op 't veld en boven een vuurtje gaar gemaakt.

Het was ook in die streek dat ze in laatste instantie hun dolgeworden machine een steile bergop konden opsturen, toen ze tegen een niet af te remmen snelheid van 80 tot 100 km per uur naar beneden raasden rakelings langs de bomen en afgronde. Anders zou hun reis daar op een erg tragische manier geëindigd zijn. Nu viel het eigenlijk nog best mee. Buiten de schrik hadden ze er slechts een kapot wiel aan overgehouden. Fons heeft wel uren moeten zoeken voor hij alles bij mekaar had om het te herstellen, daar er ook laswerk bij te pas kwam. Aan eten geraken liep niet altijd van een leien dakje. Met alles en nog wat stilden ze hun honger, zelfs tomaten met speculoos werkten ze met smaak naar binnen. Kamiel Desmet beweert dat hij en zijn kameraden op die reis tomaten hebben leren eten. Een brood kostte toen 2 Franse frank (ongeveer 3 Belgische frank). Hun drank, meestal water, moesten zij bij een boer of aan de dorpspomp halen.

Ondanks de dramatische momenten waar we het hierboven reeds over hadden, verloren onze supermannen toch hun gevoel voor humor niet. Op een morgen zagen ze na een half uurtje rijden een bord langs de weg met daarop „vitesse 25 km". Toen ze tegen de avond een zelfde bord aantreffen, zei Karel: „Ik denk dat we verloren gereden zijn, mannen, dit bord hebben we vanmorgen ook al gezien."

Wat de mannen herhaaldelijk in benarde situaties bracht, was dat de tandem niet voorzien was van licht. Vooral bij het doorrijden van de tunnels was dat een handicap. Gelukkig wist de stuurman hen telkens op tijd te verwittigen wanneer ze hun hoofden moesten intrekken.

Hun aankomst in Lourdes zullen ze nooit vergeten en de vele bedevaarders die die meemaakten waarschijnlijk ook niet. Stel u voor, zo 'n vreemde machine en daarop vier roetzwarte en ongeschoren kleppers. Om te bekomen van de inspanningen en om de bedevaart maximaal te laten renderen overnachtten ze vier dagen in het pelgrimsoord. Ze namen aan alle boetedoeningen deel en kochten zelfs bij uitgeweken Antwerpenaars een fotoapparaat om de beste momenten van hun bezoek te vereeuwigen, zo waren ze onder de indruk van het bedevaartoord.

Terug naar huis

Ook voor de terug tocht hadden zij geen reisplan uitgestippeld. Ze hadden de keuze tussen een terugweg over de bergen of een eerder vlakke terugreis. Ze stemden en de uitslag was drie tegen een: de bergen hadden gewonnen. Ze moesten dan achteraf ook niet „permitteren", ze hadden hun moeilijkheden zelf gezocht.

Het grenst aan het ongelooflijke wat ze daar allemaal aan miserie en tegenslagen meegemaakt hebben. Op elke berg, in elke bocht hadden ze problemen. Bergop moesten ze met twee man duwen aan de tandem. Kilometers legden ze zo te voet af. Vergeet niet dat sommige beklimmingen 20 km lang waren en dat de wegen archislecht waren. Menig franse schoenlapper heeft aan hen een centje verdiend. En die dag in de Pyreneeën toen zij zwoegend en zwetend onder een loden zon reden en marcheerden om zichzelf en hun vehikel over de bergen te krijgen. Snikheet, en geen druppel meer in de drinkbus, een ervaring om nooit te vergeten!

De keerzijde van de postkaart, "prijs naar believen".

Ook onvergetelijk, maar niet zo dramatisch was het volgende voorval. Zij mochten overnachten bij de burgemeester van Tours, maar ... in het „kiekieskot". En bandenpech, mensen, bandenpech. In Clermont-Ferrand kochten zij met hun laatste Franse franken twee nieuwe banden en lieten zij hun schoen nog eens lappen. Ook de tandem zelf bleef niet ongevarend. In het Centraal Massief brak de as, in Charleroi begaf het achterwiel het toen ze naar beneden donderden om het eerst met een tram. Iedere keer moest Alfons de „mekanieker" dan op zoek naar een vervangstuk, wat telkens uren en soms wel een dag kostte. In Brussel hielp Cyriel Van Hauwaert, toen een beroemd wielrenner, hen nog uit de penarie.

Zo was het 5 september geworden en liep de tocht op zijn einde. Tot in Mechelen stonden geestdriftige supporters te wachten om met hen de laatste kilometers mee te fietsen. In Kessel stonden de turners uren van te voren met de feestwijn te wachten, die ze Kamiel (lid van hun turnkring) beloofd hadden, als hij de geweldige stunt mee beëindigde.

Om 9 uur reden ze Nijlen dorp binnen, een ware triomftocht. Iedereen was present, de Harmonie speelde en de helden werden bedolven onder de bloemen en de gelukwensen. De

viering was uitbundig en de vier doorbijters kregen hun verdiende rust, al hadden ze intussen toch al het voornemen gemaakt de tocht nog eens over te doen. Maar met die tandem, nee, dat niet meer, dat was echt te lastig geweest.

Lourdes, we komen eraan.

Op 26 juli vertrokken de elf dapperen. Dit keer waren de deelnemers wel degelijk uitgerust. Iedereen had een splinternieuwe fiets met versnellingen, plus een pak reserve-materiaal o.a. spaken, binnen- en buitenbanden, kettingen, tandwielen enz. bij zich. Deze voorzorgen werden genomen omdat in die periode alles nog gerantsoeneerd was in Frankrijk.

Zij hadden ook een reisplan uitgewerkt. De heenreis ging over Brussel, Mons, Valenciennes en Parijs. Ook nu overnachtten ze onder de blote hemel, behalve nabij Parijs. Te Luzarches kregen ze onderdak bij de familie Van Lerberghe-De Doncker. Jeannette De Doncker was een dochter van Seppe De Doncker, een landbouwer uit Nijlen, en een zuster van brouwer Jan De Doncker. Zij baatten daar in Frankrijk een groentebedrijf uit. Als dank voor de gastvrijheid werd aan de gastheer een echt Nijlens geschenk aangeboden, namelijk elf flesjes Forst, wat door de heer Van Lerberghe uiteraard gaarne aanvaard werd. Frans en bier zijn nu eenmaal zaken die niet zo best met mekaar te verzoenen zijn en Pol, als echte Vlaming, lustte ook wel een goed pintje. Ze werden er met open armen ontvangen, werden er rijkelijk voorzien van spijs en drank en konden er de nodige reserves opdoen voor de rest van de tocht. Van Parijs ging het dan verder over Orléans, Châteauroux, Bordeaux, Pau en Lourdes. daar verbleven ze 5 dagen in verzengende temperaturen: 40 graden a.u.b.

Moeders pappot roept

Op de terugreis ging het rechtaan, rechttoe. Kwam er een Pyreneeëncol dan werd die zonder mopperen beklommen. Zo werden de Tourmalet, de Col d' Aspui en de Col Delboi (nabij Foie) overwonnen. De terugreis was enig mooi, over Nîmes, Montpellier, Avignon, Lyon en Langres, waar de Maas ontspringt en als een snelstromend beekje breder wordend naar België stroomt. Onze reizigers verkozen echter i.p.v. de Maas te volgen, langs de vallei van de Marne over Verdun, Sedan, Bouillon, Dinant, Namen en Leuven te fietsen. In Wezemaal overnachtten ze voor de laatste keer.

Op 15 augustus arriveerden de elf maratonrijders weer te Nijlen. bijna 3.300 km hadden ze op die veertien dagen afgelegd, en dat met ± 6 kg bagage op de fiets. Deviering van de goede afloop was kort en goed: een stevige pint bij cafébaas, fietsenhandelaar en wielrenner Dolf Van Peer. De vele gelukwensen verzachtten de talloze uren van hard labeur en de talrijke herinneringen aan die onvergetelijke tocht zullen de deelnemers eraan nog dikwijls aan hun kinderen en kleinkinderen vertellen.

* H. Budts.

De Pastoors Van Bevel

"Pastoors vormen een groepje apart in onze Kempische samenleving. (...) En in de kleine buitenparochies was de pastoor dikwijls zoiets als een herder, burgemeester en garde in één persoon. Zijn komen en gaan lijnt de periodes af van de geschiedenis van de parochie. Daarom spreekt men gewoonweg over "de tijd van pastoor Janssens, of pastoor Peeters," gelijk de vaderlandse geschiedenis spreekt over "het Boergondisch tijdvak" of "de tijd van Napoleon!"

* Emiel De Deyne in "Losse Flodders".

Hierna de namen van de pastoors van Bevel ... voor zover de geschreven geschiedenis ze voor ons bewaarde:

- De eerst bekende pastoor is "Magister Joannes, curatus de Beverle" of Meester Joannes, pastoor van Bevel (giftbrief, 1260)
- Joannes Adams, curatus de Beverle (testament, 1392).
- Peter van der Noert of van der Noet, "priester en de prochiaen van Beverle (schenkingsakte, 1439).
- Gillis van de Bruele (1437) volgt Peter van der Noert op.
- Joannes van Rosendaele (testament, 1486)
- Joannes Cornelius Libbosch (1552)
- Gummarus van Tongerloo (pastoor vanaf 19.2.1579)
- Semon Soemans (1592 - tevens pastoor van Gestel)
- Andreas Woutergeerts of Waltergeerts (benoemd op 22 januari 1628; was vijftig jaar lang pastoor te Bevel).
- Joannes Van Bael (benoemd in juli 1678)
- Jacobus Henricus Maldroit (1694)
- Joannes Vervoort (benoemd op 22.6.1732; de pastoor-geneesheer).
- Herman Rosa (benoemd op 18.2.1771: de pastoor-geleerde en uurwerkmaker).
- Hendrik Kerselaers (ben. op 3 augustus 1795; een moedig man in de Franse tijd).
- Petrus Jacobs (1825)
- Jacob Frans Andriessen (1828)
- Petrus Franciscus Raeymaekers (1832)
- Petrus Hoskens (1852)
- Augustinus Wuyts (benoemd op 22.12.1861)
- Gerardus Franciscus Schools (benoemd op 23.12.1873)
- August Van Tendeloo (pastoor van 21.6.1890 tot mei 1940; van hem is het handschrift "Historie der Pastorij van Bevel")
- Alfons Peeters (pastoor van mei 1940 tot oktober 1959)
- Louis Witvrouwen (pastoor van oktober 1959 tot heden)

NOTA: In deze eeuw wer de Bevelse parochie gedurende bijna 80 jaar geleid door priesters, geboren in Nijlen.

"Historie der Pastorij van Bevel"

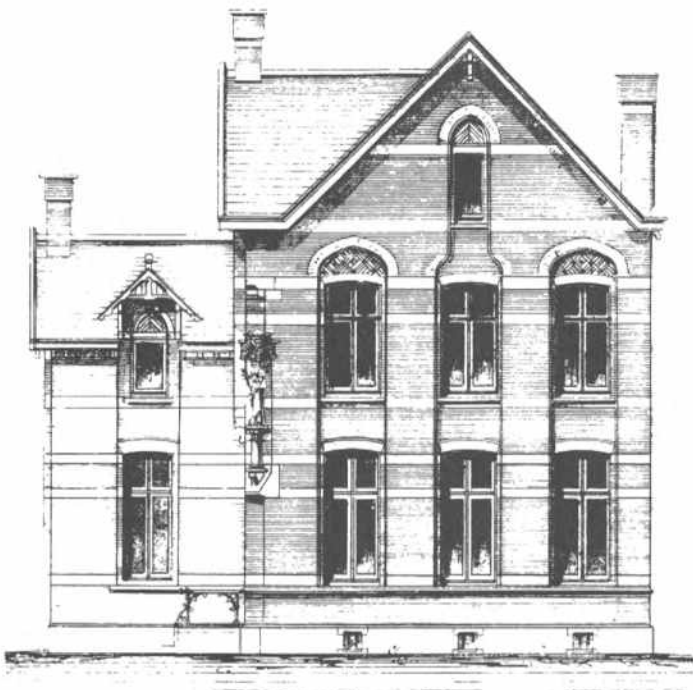
Langs Crawaten en Franse "Broederlijkheid" naar een vierde Pastorie in 1988?

De haast honderdjarige Bevelse pastorie is dringend aan een serieuze opknappbeurt toe. Pastoor Louis Witvrouwen heeft terecht zijn winters verblijf elders gekozen, en in de gemeentelijke bestuurskommissies wordt sedert 1985 gepraat over "het probleem". Vandaar dat uw nederige dienaar een duik in de "Historie der Pastorie van Bevel" nam, hierin niet alleen geholpen door de huidige pastoor, maar posthuum ook door pastoor August Van Tendeloo (1) en de onvolprezen J.B. Stockmans. (2)

Uit de geschriften blijkt dat onze gemeente niet alleen in volle eigendom beschikt over een historische kerk (de Salvator in Kessel), maar bovendien over een gemeentelijke pastorie ... gebouwd op grond van de Bevelse kerkfabriek. De "echte krawaote" (3) die vandaag nog onze kontreien teisteren, moeten overigens wel afstammen. lingen zijn van de Crawaten die in 1622 de eerst gekende pastorie in brand staken. Of hoe in 't heden het verleden voortleeft. Dat verleden is voor een flink stuk gemeenschappelijk voor Bevel, Nijlen en Kessel. Een verslag van mijn "duik" voor U, lieve lezeres en beste lezer!

De huidige Bevelse pastorie, gebouwd in 1892.

Toorwiel

Eerste pastorie (1486):

Testament Dni Joannis de Rosendaele curati parochialis ecclesiae de Beuwerle...

De geschiedenis van Bevel is, zoals die van Nijlen, eerder beperkt. Uit het archief van de O.-L.-Vrouwekerk van Antwerpen weten we dat Bevel in 1260 alleszins een pastoor had: Magister Joannes, curatus van Beverle (vermelding als getuige in een schenkingsakte of giftbrief). Waar en hoe hij precies woonde, blijft verder voor ons een vraag.

Pastoor Joannes van Rosendaele moeten we beslist vermelden als de man die voor eeuwen een stevige (financiële) basis gaf aan de Bevelse parochie. Pastoor Van Tendeloo schrijft over zijn voorganger dat hij "zijn eigen huis bewoonde en daar te zamen met de parochie eene tamelijk groote pachthoeve bestierde." Deze Joannes Van Rosendaele gaf inderdaad bij testament op 24 september 1468 aan de kerk van Bevel: zijn huis met tuin, velden en weiden, een duiventil, graanzolder, bakhuis en alle andere goederen daaraan verbonden, plus een kleine partij landbouwgrond tegenover voormelde goederen gelegen. De hoeve werd als pastorie bewoond door Joannes Van Ballaer (1552) en Joannes cornelius Libbosch (1542 - tevens kapelaan in Kessel). Pastoor Joannes Van Tongerloo bewoonde tenslotte de "eerste" pastorie van februari 1579 tot juni 1609. Heeft deze priester de afstand tot de kerk te ver gevonden? Zeker is in elk geval dat hij op 24 juni 1609 de eerste steen legde van een gebouw dat in het begin van deze eeuw in Bevel nog "de oude pastorie" geheten werd. Pastoor Van Tongerloo was blijkbaar een welgesteld man, want hij heeft bovendien ook giften aan het kerk- en armenbestuur geschonken.

Crawaten

De hoeve werd dan aan een pachter verhuurd als "curegoed". Tot in 1797 hebben de pastoors het huurgeld ervan mogen opstrijken: in dat jaar werd zij met alle bijhorende landerijen door het franse gouvernement aangeslagen en als "zwart goed" verkocht.

In 1622 belanden de Crawaten (soldaten komende van het beleg van Bergen-op-Zoom) eventjes in Bevel. "In passant" branden zij de eerste pastorie-hoeve plat. Acht jaar later wordt de hoeve "op het ander uiteinde langs den zuidkant van dat groot veld van 2 bunder en 1/2 wederom opgebouwd (4)." In het najaar van 1795 (165 jaar later) legt een storm de inmiddels wellicht versleten gebouwen neer. Reeds in 1796 wordt de pachthoeve, dicht bij de weg Lier-Herenthout, heropgebouwd. Een jaar later - de schulden waren verre van

afbetaald - wordt de hoeve als nationaal goed door andere "krawaoten" (de Franse broeders!) aangeslagen ... (Meer over de Franse vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid vindt de lezer in onze reeks "Nijlen, in den Jaeren...").

Tweede pastorie (1609): "Eene steyne camer met en lanthuys en eene schure"

Hogervermelde Gummarus Van Tongerloo werd in 1579 pastoor van Bevel. Toen in 1609 de oorlog tussen Noord en Zuid een voorlopig einde nam, had de man ongetwijfeld al woelige tijden beleefd. Hij startte dat jaar met de bouw van de tweede pastorie op een stuk grond dat hij reeds in 1579 geërfd had. Wat toen begon als "eene steyne camer" werd na bijna twee eeuwen in 1787 een pastorie, waarvan dorpsheer Van Tendeloo zou zeggen dat zij "eerder gelijkende was aan eene oude kazerne". Het verhaal van Bevels tweede pastorie getuigt andermaal van de schranderheid en moed waarmee onze voorouders zich met vaak erg schrale middelen door het leven sloegen.

Gommaar Van Tongerloo beschrijft in het registerboek van zijn goederen de tweede woonst als volgt: "Hij heeft eene steyne camer met een lanthuys en eene schure daarbij en een vierendeel (1/4 bunder) erve daer aengelegen..." Dat "lanthuys" werd bewoond door pachter Jan De Lathouer, alias Diels, met zijn familie. Ongetwijfeld heeft de pastoor tijdens de jaren dat hij slechts over één stenen kamer beschikte, de kost gevonden bij deze pachter.

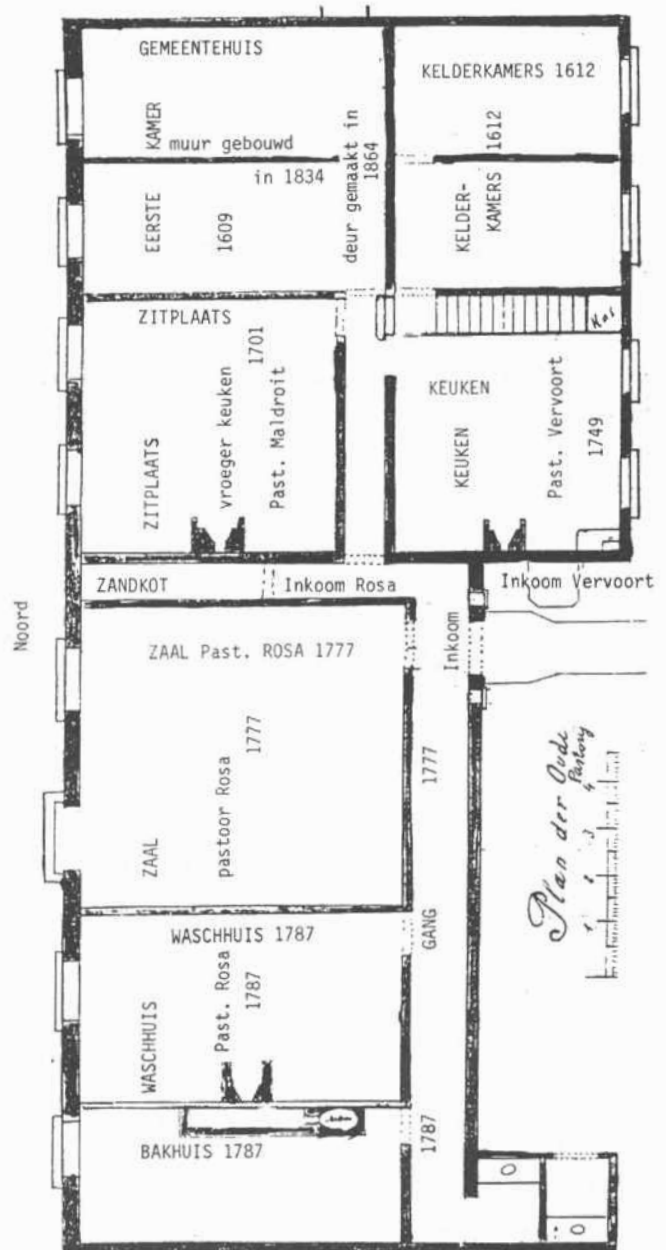
Het 200-jarenplan

Van Tongerloo kon niet vermoeden dat hij aan het begin stond van wat ik het "200-jarenplan" van Bevels tweede pastorie zou willen noemen. Het bijhorende grondplan "geteekend door eenen oud-bewoner" (1) bekwamen we in kopie van E.H. Louis van den Eynde, waarvoor van harte dank. Het is immers een bijna onmisbaar stuk om de rest van dit verhaal te begrijpen.

In 1612-1613 voegt pastoor Van Tongerloo een kelder en twee kelderkamers aan zijn eerste "steyen camer" toe. Van dan af kan hij zijn huis echt bewonen tot hij het in 1621 bij testament aan de kerk van Bevel geeft. Wegens ziekte gaat hij bij de Zwartzusters in Lier wonen, waar hij in 1625 overlijdt. Zijn opvolgers van Gool en Woutergeerts veranderen niets aan het gebouw. Wel bouwt pastoor Woutergeerts de in 1622 door de crawaten afgebrande eerste pastorie-hoeve weer op. E.H. Van Bael (pastoor benoemd in 1678) vernieuwt volledig het dak van het "pastoreel huis" evenals het dak van de tiendeschuur.

Jacobus Henricus Maldroit, pastoor geworden in 1694, levert weer een vermeldenswaardige bijdrage tot het 200-jarenplan. Voor 1483 gulden en 14 stuivers bouwt hij een nieuwe keuken en vergroot de tiendeschuur in 1701 (ligger der kerk en pastorie).

Pastoor Joannes Vervoort zou later deze keuken als eet- en zitplaats gebruiken, nadat hij op 11 april 1749 van het bisdom Antwerpen de toelating verkregen had om, alweer, een

"Plan der Oude Pastorij, geteekend door eenen oud-bewoner".

nieuwe keuken te bouwen (zie plan!) en een zolder te maken. Joannes Vervoort was niet alleen een "ieverig herder van Bevel", maar bovenal "famossissimus et expertissimus extitit medicus" (2): een allerberoemst en ervaren dokter! Nog een pittig detail: pastoor Vervoort maakte de "inkoom" langs de nieuwe keuken...

1772: Rosa, een geleerd pastoor-uurwerkmaker, weet van wanten

Herman Rosa is, volgens Stockmans, onder al de pastoors van Bevel de beroemdste en bekwaamste. Rosa is lector aan het Collegio Adriani te Leuvan en later leraar aan het Seminarie te Antwerpen. In 1795 wordt hij kanunnik later vicaris-generaal. Deze dorpsheer weet in elk geval van wanten. In 1772 maakt hij b.v. het torenuurwerk voor de kerk... en speelt de hoofdrol in het laatste schuifke van het 200-jarenplan. In datzelfde jaar immers bouwt hij een verdieping op de pasto-

rie, waardoor het gebouw verrijkt wordt "met drij kleine kamers, eene boven de keuken, wier venster een meter lager was dan die van de twee andere, die boven de kelderkamers waren (1)". Ondertussen is de "steynen camer" van pastoor Van Tongerlo bijna twee eeuwen oud en erg vochtig en ziltig, zeg maar: onbewoonbaar. Vijf jaar later, in 1777, bekomt Rosa dan ook dat een "zaal" van vijf op zes meter aan het gebouw toegevoegd wordt. De pastoor-uurwerkmaker voltooit in 1785 zijn werk, wanneer hij de toestemming van het bisdom bekomt om nogmaals kosten te doen. Voor 580 gulden wordt Bevels glorieuze pastorie uitgebreid met een washuis en een bakhuis en, naar ons plan lijkt uit te wijzen ... met twee W.C. 's! Na twee eeuwen werd de tweede pastorie liefst 26 meter lang en telde 12 plaatsen, "waarvan nochtans geene enkele betamelijke was", aldus het manuscript van pastoor van Tendeloo. En uiteraard had Rosa ook een nieuwe "inkoom" gemaakt!

1801: pastorie verkocht door de Fransen

Op 3 oogst 1795 volgt Henricus Kerselaers pastoor Rosa op, juist één dag voor het oude feodale systeem ophoudt te bestaan. Bevel wordt van de historische "Bijvang van Lier" gescheiden en bij het kanton Berlaar ingelijfd. Deze Hendrik Kerselaers werd in 1744 "ter afspanning Hillebrug (Hullebrug) geboren, alwaar zijne bemiddelde ouders eene oudsvermaarde herberg en watermolen openhielden," aldus Stockmans in de "Geschiedenis van Kessel, Bevel, Nijlen..." Pastoor Kerselaers is een geduldig en moedig man. Tijdens de sluiting van Bevel-kerk in de "besloten tijd" (1797-1801) hield hij zich schuil op "Hillebrug". Moed was er inderdaad nodig in deze noodlottige tijd. In 1801 wordt de pastorie en andere "curegoederen" als zwart goed door de Fransen verkocht voor 21.500 frank. Het gebouw blijft dan leeg staan tot het in 1805 kan gehuurd worden en weer als pastorie gebruikt. Van 1810 tot 1814 staat de pastorie andermaal ongebruikt. Op 2 juli 1810 wordt de pastoor immers om 2 uur 's nachts door gendarmen gevangen genomen ("als heeten tegenstrever der keizerlijke plannen" dixit Stockmans) en tot 1814 in Frankrijk gevangen gezet. Als op 13 mei van dat jaar de geliefde dorpspastoor terug te Bevel komt, is heel de gemeente ontroerd. Hendrik Kerselaers overlijdt in 1825. Hij blijft ongetwijfeld een der merkwaardigste figuren uit Bevels geschiedenis.

Ondertussen wordt de pastorie door de gemeente gehuurd en ter beschikking van de pastoor gesteld, tot in 1834 de kerkfabriek de pastorie terugkoopt van de eigenaars der "zwarte goederen".

Een pastorie-gemeentehuis: typisch Bevelse oplossing

Het bisdom was met de aankoop van de pastorie door de kerkfabriek niet meteen akkoord gegaan. Volgens de nieuwe wet moet het gemeentebestuur immers voor een pastorie zorgen. Pastoor Raeymaekers deelt aan de bisschop mee dat de gemeente de aankoop niet kan doen "daar zij van schulden overlast is." Het geharrewar leidt tot een handige Bevelse oplossing: de kerkfabriek koopt de pastorie, maar de ge-

meente zal een jaarlijkse huur van 148,15 frank aan de pastoor betalen. In ruil wordt de helft der "steynen camer" uit 1609 tot gemeentehuis bevoerdert (blijkbaar was de "camer" voor dit doel niet te vochtig-sic!). Deze handige schikking duurt dertig jaar. In 1864 wordt het gemeentehuis naast de woning van de onderwijzer gemaakt (5). Overigens blijft de gemeent 148 frank huur doorbetalen tot in 1892 pastoor Van Tendeloo een spiksplinternieuwe pastorie mag betrekken. Maar dat wordt (voorlopig) het laatste hoofdstuk van de "Historie der Pastorij van Bevel".

*Walter Caethoven

(In ons volgend nummer: De derde pastorie, of hoe Mijnheer Pastoor "van dees oud kot wil ontslagen zijn.")

- (1) Pastoor August Van Tendeloo: *Historie der Pastorij van Bevel* (ongepubliceerd handschrift).
- (2) J.B. Stockmans: *Geschiedenis der gemeenten Kessel, Bevel, Nijlen, Emblehem en Gestel* (Lier, 1910).
- (3) *In ons dialect leeft onverminderd de zegswijze voort: " 't Is nen echten krawaot!", wat zoveel betekent als: " 't Is 'n speciaal, onhandig of sluw man. "Ne Krawaot" slaat zich op een soms opgemerkte en in elk geval eigen manier door het leven!*
- (4) *Ligger der kerk, pastorij, H. Geesttafel 1613.*
- (5) *Pastoor Van Tendeloo maakt hierbij volgende overweging in zijn "Historie...": "Dat het gemeentehuis op de pastorij is geweest, heeft dezen goeden kant dat bij het vertrek van burgemeester en gemeenteraad al de archieven en eene schap zijn blijven liggen, en zoo in 't bezit der pastorij zijn gebleven. deze zijn nu allen geklasseerd en sterk ingebonden en vormen tezamen 14 tot 15 boekdelen." Een overweging waarmee wij het kunnen eens zijn. Wie de soms nalatige, slordige verhuizing van gemeente-archieven in 1977 bij de fusies heeft beleefd, weet wellicht dat de geschiedenis zich vaak herhaalt...*

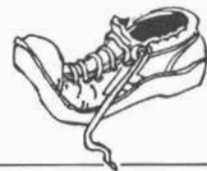
Bevel: Ecclesia major de Kessele!

Uit de Brabantse haardtelling van 1480 weten we dat Kessel 42 "haarden" of gezinnen telde, Nijlen 88 en Bevel 24. Stockmans stelt zich dan ook in de "geschiedenis van Kessel, Bevel, Nijlen..." de vraag waarom Bevel, met een geringe middeleeuwse bevolking, toen al een afzonderlijke parochie was. Daar de oude kerklieders van Bevel en Kessel steeds Kessel vermelden als "capella parochialis sub Beverle" (parochiale kapel onder Bevel) kan verondersteld worden dat het Bevelse grondgebied aanvankelijk groter was. Nadat Kessel als afzonderlijke parochie werd opgericht, bleef aldus Bevel voortbestaan als "ecclesia major de Kessele (moederkerk van Kessel). Een alleszins merkwaardig historisch gegeven!

Sport van toen (2):

F.C. Nijlen ...

of de onvergetelijke tijd van Rood en Geel

De muzikanten van F.C. Nijlen. Van links naar rechts, staande: Jos Van Camp (Jos van 't bakhuis), Marcel Bossaerts, Staf Bellekens, Gust (van Marus) Helsen, Gust Van Hemel en Frans (Fitte) Grielen; zittend: Frans Van Roie, Gust Goormans (Gust van Mie Modest), (?) Blommaerts (Tureluut).

OP VERPLAATSING, EEN ECHT AVONTUUR IN DIE TIJD

Eerst gebeurde de verplaatsing per fiets. Later konden de spelers gebruik maken van de vrachtwagen van de heer Van Rompaey uit Wiekevorst. Dit was een vrachtwagen met aanhangwagen en het gebeurde dat iedereen moest uitstappen en duwem om hem over een helling te krijgen. Andere veevoerders waren René Vermossen uit Berlaar, Boske van 't Kromhout (Peeters) en brouwer Sjarel Storms. Nog later reden spelers en supporters met de trein en na de oorlog met de autobus. Tijdens de oorlog 40-45 waren die verplaatsingen allesbehalve gemakkelijk. Zo heb ik als jonge snaak eens als supporter een verplaatsing meegemaakt naar Balen. We vertrokken met de trein in Nijlen, maar die reed maar tot Mol. De resterende kilometers moesten met de voettrein worden afgelegd. Een verplaatsing naar Hemiksem gebeurde met trein en tram en duurde van 7 uur 's morgens tot ongeveer middernacht. In de glorie tijd heeft Nijlen ook verplaatsingen gedaan met een speciale trein. Als er dan gewonnen werd, was de Statieplein te klein tegen de tijd dat de helden terugkeerden. Toen ik jeugdspeler was, deden wij onze verplaatsingen met het kleine bierwagentje van de Atlas (Gust Cambré), met de bierwagen van de Sas of met de vrachtwagen van Aloís Van de Eynde (Lange Wies). Als door overvloedige sneeuw trainen buiten onmogelijk gemaakt werd, dan trokken de spelers naar het zaaltje van den Beeck (Op de Beeck), nu Novella, om daar onder de kundige leiding van Milleke Verhaegen de conditie op peil te houden.

WAT DE SJOTTERS NIET SJOTTEN DAT BLAZEN DE TOETERS

F.C. Nijlen had ook een geweldige fanfare; de eerste instrumenten waren toeters (noenekes). Daarvan had Sjarel de loodgieter instrumenten gemaakt, maar die gaven allemaal dezelfde toon. Daarmee trok men naar het voetbalterrein onder leiding van Jos Van den Slinke (Buyens) en Jan Fas (Van Looy). Later is er dan een fanfare gesticht met echte muzikanten van de Harmonie St.-Cecilia. Dit gebeurde bij Jul Ceulemans op de Kesselse Steenweg (nu J.-E.-Claeslaan) onder leiding van Pauwel Cambré. Belangrijke blazers waren: Blommaerts (Turlut), Gust van Nanten (Cambré), den Atlas (Gust Cambré), Louis Van den Broeck, Fitte Grieken, Gust Helsen, Staf Bellekens, Medard Mariën (van Fik van 't Boske), Rik en Marcel Bossaerts, Hypoliet Budts, Constant Van Herck, Remi Guy en de man van de grosse caisse Fons Goormans (Fonne Pot). Vaandeldragers waren den Boeckel (de Pes) en Jos Blokhuis (Jos Blok), die de maat altijd miste. Stoetsgewijs trok de fanfare naar het terrein en als de spelers het veld betraden, speelde ze het clublied.

De flinke aanvalslinje van F.C. Nijlen in 1950. Van links naar rechts: Frans De Pooter, André Claes, Alfons Vranckx, Edmond Crauwels en Jan Haverhals.

AFTOCHT

Na de match mochten de muzikanten een stevige pint gaan pakken in het lokaal als beloning voor hun felle en luide aanmoedigingen. Maar niets is blijvend hier op aarde: de supportersclub verhuisde naar Het Hof van Parijs bij den Boechel en Fien Sennecant ook reeds lang verdwenen, de ouders van Louis, Clara en Marcel, het rood en geel werd blauw en wit en de supporters zijn blijkbaar mee verdwenen. Hopelijk evenaart blauw en wit zo spoedig mogelijk de oververgetelijke tijd van Rood en Geel. Elke echte voetbal supporter kan niet anders dan zich daar gelukkig bij voelen. *Flor Dieltjens*

Turnkring Nijlen (3)

't bloed kruipt, waar het niet gaan kan:

De Nijlense Veteranen

In januari 1963 bestond de turnkring 37 jaar. De lenige enthousiastelingen van het eerste uur waren nog steeds niet het heilige vuur voor de turnsport kwijt, maar lenigheid liet het geleidelijk afweten. Meer dan waar ook geldt in deze sport de ongeschreven wet van komen en gaan. Maar nadat ze zoveel jaren samen geoefend en aan wedstrijden deelgenomen hadden, was de turnkring voor die manen een deel van hun leven geworden dat ze niet konden of wilden missen. Eens een turner, altijd een turner. Wie zou zoie ts beter kunnen begrijpen dan voorzitter Jan Van Herck?

Miel Verhaegen terug van weggeweest

Daarom werd een veteranenafdeling opgericht. Aanvankelijk bestond ze uit twaalf leden. Naar een turnleider moest niet ver gezocht worden: de dynamische, kwikzilveren turnleider van weleer Emiel Verhaegen was onmiddellijk bereid om de afdeling onder zijn hoede te nemen; een taak die hij gedurende achttien jaar met succes vervuld heeft.

De vele bekens en eremedailles bewijzen hoe knap Miel de veteranen van Lenig en Vlug in de hand had en hoe geweldig hij hen wist te motiveren. De hoogtepunten waren ontegensprekelijk het winnen van het Belgische Kampioenschap in 1965 te Halle (Brussel) en in 1969 te Kessel-Lo bij Leuven. Onder zijn leiding wonnen de Nijlense veteranen ook verschillende malen het gouvukampioenschap in de hoogste afdeling.

Een unieke gebeurtenis in de turnwereld was het optreden van 32 Nijlense veteranen in St.-Amands aan de Schelde in 1976. Ondanks het grote aantal turners, wat de moeilijkheidsgraad van het optreden erg verhoogt, wisten zij hun oefeningen feilloos uit te voeren en het provinciale kampioenschap te winnen.

Ook individueel deden de veteranen van zich spreken. Rene Vervloet won het gouvukampioenschap in de Olympiahall te Antwerpen in 1969 en in de Pallieterhal te Lier in 1970.

Al deze glansprestaties waren te danken aan de goede samenwerking die in de groep heerste en aan de kundige en overdrotten inzet van Emiel Verhaegen, die tot 1981 de touwtjs in handen hield.

Veteranen van Lenig en Vlug in 1973.

Van links naar rechts, zittend: Alfons Faes, Gustaaf Heylen, Edmond Crauwels, Gommar Storms, Karel Storms, August Van Roie, Alfons Verrelst, Floran Cools, Jozef Faes; staande: Karel Kegelaers, Alfons Verwerft, Frans Engelen, August Van Tendeloo, Frans Mariën, René Crauwels, Louis Van Tendeloo, Jozef Van Tendeloo, Marcel Wuyts, Louis Van Tendeloo, Jos Haverals, August Van Noten, Jozef De Doncker, Alfons Raets, Gaston Op de Beeck, Jozef Goyvaerts, August Nelis en Emiel Verhaegen.

En zo naar het 25-jarig bestaan

Na hem nam Joske Verhaegen vol overgave die taak op zich. Met zijn zin voor orde en tucht toont hij zich een waardige opvolger van de perfectionist die zijn voorganger was.

Wat de groep zich bijzonder tot doel stelt, is niet het behalen van successen in wedstrijden, maar het bevorderen van de vriendschap en de onderlinge kameraadschap en het steunen van de andere afdelingen van de turnkring om deze zo gesmeerd mogelijk te laten functioneren.

Alle veteraan-turners - ze zijn nu met 45 - zijn beziel met de geest om naar best vermogen samen te werken en samen te ijveren voor het in stand houden en het laten bloeien van hun geliefde vereniging.

* H. Budts

In Memoriam Emiel Verhaegen

Deze kleine bijdrage als dankbaar aandenken aan turnleider Emiel Verhaegen, die op 23 december 1987 voorgoed van ons heengegaan is. Miel heeft de viering van 25 jaar veteranenafdeling "Lenig en Vlug" in 1988 niet meer mogen beleven.

Door iedereen werd Miel erkend als een echt turnleider, omdat hij er alle kwaliteiten voor had, ervoor leefde. Zijn deskundigheid ging gepaard met een sterke bezieling, die hij meesterlijk wist door te geven aan zijn leerlingen.

Zijn familie, vrienden, vele generaties turners en niet in het minst de gepensioneerde turners (die hij leidde sinds 1975) zullen hem nooit vergeten. Laten wij, hoe droevig ook het afscheid was, zijn herinnering dankbaar bewaren!

* De Poemp.

Dagen en jaren

Het dorp van zeven dagen
ligt achter beukenhagen
ligt achter kerselaren

verbond van daken, lage
waarover vogelparen
waarover wolken varen

zoetslapend welbehagen
onder de regenvlagen
onder de donderblaren

het dorp van zeven dagen
waarin wij kinderen waren.

Anton Van Wilderode.

Een levend kontakt met onze lezers vinden wij erg belangrijk. Daarom hierna nogmaals een lijstje van onze bestuursmensen. Bij hen kunt U altijd terecht met al uw heemkundige inlichtingen, wensen en dito vragen!

Mensen aan De Poemp

Jos Bastiaens, Statiestr. 5
Bruno Brasseur, J.E. Claeslaan 33
Hypoliet Budts, Guido Gezellestraat 47
Walter Caethoven, Zandvekenvelden 12A
Hendrik Claes, Heibloemstraat 81
Flor Dieltjens, Grobbendonksebaan 11
Jozef Engels, Bernaertstraat 12 Berchem
Herman en Cita Engels, Kesselsesteenweg 35
Louis Lemmens, Nonnenstraat 34
Rosette Rymenants, Spoorweglei 14
Maria Thijs, Breugelhoevestraat 45
Jos Thys, Kapellebaan 32
Jef Van Camp, Bouwelsesteenweg 195
Pol Van Camp, Nonnenstraat 56
Ludo Van Gestel, Spoorweg lei 16
René Verhaegen, Molenbos 2

De Proclamatie van Brugge

Nee, lieve mensen, dit wordt geen geleerde bespreking van een vele eeuwen geleden afgelegde plechtige verklaring.

"De Proclamatie van Brugge" werd op 24 oktober 1987 door het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen afgekondigd en mede-ondertekend door het Davidsfonds. Wij beleven immers een historisch ogenblik, doordat het onlangs gekozen parlement de grondwet kan aanpassen en Vlaanderen (een zo groot mogelijke) zelfstandigheid kan geven.

Doordat de toekomst van Vlaanderen ook de toekomst van ons dorp bepaalt, lichten wij volgende tekst uit "De Proclamatie van Brugge" ... als een late, maar gloeiend-aktuele nieuwjaarswens!

In het belang van de volwaardige en vrije ontwikkeling van de twee volksgemeenschappen, enige mogelijke basis voor het behoud van dit land, moet er dringend een diepgaande Grondwetswijziging doorgevoerd worden, die gegrondvest is op zelfstandigheid van Vlaanderen en Wallonië. (...)

De Vlaamse volksgemeenschap richt deze oproep ook tot de Waalse volksgemeenschap en tot de Waalse Parlementsleden, opdat zij zich de handen niet zouden laten binden door de centrale macht, ook niet wanneer deze hun schijnbaar voordelen biedt.

Precies tweehonderd jaar geleden werd de Grondwet van de Verenigde Staten van Amerika afgekondigd. Zij begint met de betekenisvolle woorden "We the people". Zo de nieuwe constituanten* niet gericht is op een zo groot mogelijke autonomie voor Vlaanderen en Wallonië in een nieuw België, zullen twee Constituanten, één voor Vlaanderen en één voor Wallonië, onafwendbaar worden.

* Grondwetgevende Vergadering (Parlement)

Werkten mee aan dit nummer:

Redactie: Jos Bastiaens, Poliet Budts, Walter Caethoven, Flor Dieltjens, Frans Lens.

Fotografie: Frans Raets, Jeannine Thys en René Verhaegen.

Tekeningen: Dirk Lieckens, Paul Geefs, Alma Van de Plas en DF-ledenblad.

Grafische vormgeving: Walter Caethoven

Eindredactie: Rik Claes

Druk en computerzetswerk: Armand Luyten

